

HJÚKRUNARFRÆÐINGAR Í 25 ÁR – FYRRI HLUTI:

FRÁ BÚÐARDAL TIL JERÚSALEM

ÞAD VAR öflugur hópur hjúkrunarfræðinga sem útskrifaðist vorið 1990 frá Háskóla Íslands, alls 38 hjúkrunarfræðingar. Mörg vináttuböndin urðu til í kjölfar rannsóknarhópanna sem voru stofnaðir á lokaárinu og sem tengjast enn órjúfanlegum böndum. Það er óhætt að segja að þeir hafi dafnað í námi og starfi sem hjúkrunarfræðingar og sótt sér fjölbreytta framhaldsmenntun hér heima og erlendis. Þeir hafa búið og unnið um land allt og innan hópsins eru fulltrúar á öllum landsfjórðungum. Þá hefur fjöldi þeirra sinnt stjórnunarstörfum bæði á spítölum, í fyrirtækjum, heilsugæslu og hjúkrunarheimilum. Nokkrir eru búsettir erlendis, aðrir hafa sótt sér nám á erlendri grund og enn aðrir eru á leið utan. En hvar eru þeir núna og hvað hefur á daga þeirra drifið? Við tókum nokkra þeirra tali. Í næsta tölublaði verða birt viðtöl við fleiri úr útskriftararganginum.

Sjálfboðaliði á fæðingardeild í Jerúsalem

Anna Rut Sverrisdóttir starfaði eftir útskrift á Landakotsspítala við handlækningadeild og barnadeild. Hún útskrifaðist sem ljósmóðir 1999 og vann eftir það á Heilbrigðisstofnun Suðurnesja í 14 ár, fyrst sem ljósmóðir og síðan sem yfirljósmóðir. „Starf mitt þar snerist um

fæðingar, sængurlegu, mæðravernd, kvenhjúkrun, öldrunarhjúkrun og stjórnun svo fátt eitt sé talið. Það að starfa á landsbyggðinni býður upp á mikinn fjölbreytileika því þar sinnir maður því sem að höndum ber,“ segir Anna Rut. Frá árinu 2013 hefur hún unnið sem ljósmóðir á sængurlegu- og meðgöngudeild á deild 22A á Landspítala. Helstu vinnutengdu áhugamál Önnu Rutar eru heimafæðingar og vatnsfæðingar. „Ég hef haft tækifæri til að sinna hvoru tveggja frá útskrift og hefur það gefið mér ótrúlega mikið að getað blandað saman vinnu og áhugamáli. Vinna við heimafæðingar krefst ástríðu og þess að eiga góða að því

vinnutíminn er óútreiknanlegur. Það að blanda saman vaktavinnu og heimafæðingum getur verið virkileg kúnst.“ Anna Rut hefur nú söðlað enn um og flutti nýlega til Jerúsalem þar sem hún mun starfa sem sjálfboðaliði á fæðingardeild „The Holy Family Hospital“ í Bethlehem en spítalinn sinnir palestínskum konum og bedúínakonum, eða hirðingjum. „Þetta verður algerlega nýr kafli í minni vinnusögu og bíð ég spennt eftir komandi ævintýrum.“

Hef alltaf ætlað að verða hjúkrunarfræðingur

„Ég ólst upp erlendis á svæðum þar sem er mikil fátækt og þar sem móðir mín stundaði mikið hjúkrunarstörf í eldhúsdyrnum. Ég man eftir stöðugum straumi af fólki að koma í gættina hjá okkur, með sár,

augnsýkingar og fleiri vandamál, og fá aðstoð og fræðslu um hvernig ætti að leysa úr ýmsum vandamálum. Það var því alltaf ljóst hvað ég vildi verða,“ segir Kristín Skúladóttir. Hún hóf störf á geðdeild með það fyrir augum að sú reynsla yrði gott veganesti fyrir framtíðina. Að einu ári liðnu fór hún á handlækningadeild Landspítalans og þaðan á á krabbameinsdeildina. „Þar var ég búin að finna mitt áhugasvið.“ Þaðan lá leiðin til heilsugæslunnar í Garðabæ en að sögn hennar hentaði vinnutíminn betur. Þar vann hún í rúmt ár eða þar til yngsta barnið hennar fæddist. Eftir ársleyfi bauðst henni starf á dagdeild blóð- og krabba-

meinslækninga. Þar vann hún í 13 góð og gjöful ár. Árið 2007 söðlaði hún um og skráði sig í fjarnám á Bifröst í meistaranám í stjórnun heilbrigðisþjónustu. Eftir námið réð hún sig hjá Icepharma en hún hefur unnið fyrir lyfjafyrirtækið Pfizer undanfarin fimm ár. „Þessi vinna er á margan hátt svo ólík hjúkrun en reynsla mín úr hjúkrun nýtist jafnframt mjög vel, auk meistaranámsins.“

Framtíðarsýnin að efla sérhæfða heimahjúkrun og heilðræna meðferð

Berglind Víðisdóttir starfaði með fram námi og eftir útskrift á bráðalýfjadeildum Landspítala í Fossvogi. „Það var mikið álag og mikið að gera. Eftir mikla og góða reynslu, en um leið þá tilfinningu að geta

ekki almennilega sinnt vel mínum skjólstæðingum og fjölskyldum þeirra, þá sótti ég um leyfi til að starfa sjálfstætt sem hjúkrunarfræðingur við líknarmeðferð í heimahúsum fyrir mikið veika og dauðvona,“ rifjar Berglind upp.

Hún hóf að starfa með hjúkrunarþjónustunni Karitas. Hrund Helgadóttir heitin og Þóra B. Þórhallsdóttir ráku á þeim tíma þá hjúkrunarþjónustu og voru ásamt öðrum frumkvöðlar í þeirri starfsemi að sögn Berglindar. „Af þessum hjúkrunarfræðingum lærði ég mikið í líknarmeðferð og þarna kviknaði áhugi minn á því hversu stórkostleg líknarmeðferðin er.“

Árið 2008 var Karitas, hjúkrunar- og ráðgjafar-

þjónusta, stofnuð. Í samvinnu við þrjá aðra hjúkrunarfræðinga rekur Berglind Karitas en hún er framkvæmdastjóri fyrirtækisins. Hún lauk jafnframt MPH-gráðu í lýðheilsu við Háskólann í Reykjavík 2008. Að sögn Berglindar er framtíðarsýn hennar að efla enn frekar sérhæfða heimahjúkrun og heilðræna meðferðarúrræði. Einnig að aldraðir, sem búa heima og vilja fá að vera heima, hafi aðgang að sérhæfðri hjúkrunarþjónustu heima þar sem áhersla er lögð á líknarmeðferð. „Það mál er gríðarlega aðkallandi ef við horfum til framtíðar og hækkandi lífaldurs þjóðarinnar.“

Ákveðið frelsi að starfa sem hjúkrunarfræðingur

„Ég sá fyrir mér ákveðið frelsi við að vera hjúkrunarfræðingur: það að geta fengið vinnu nánast hvar sem er í heiminum, geta valið starfshlutfall, vinnutíma og ekki síst starfsvettvang,“ segir Helga

Sæunn Sveinbjörnsdóttir um af hverju hjúkrunarfræðin varð fyrir valinu. Helga Sæunn flutti til Egilsstaða stuttu eftir útskrift og byrjaði að vinna á heilsugæslustöðinni þar. Þar fékk hún mjög dýrmæta starfsreynslu. „Maður þarf að vera sérfræðingur í hinu óvænta þegar maður vinnur á landsbyggðinni.“ Hún fór í NP-framhaldsnám (Nurse Practitioner) til Bandaríkjanna en þar í landi hafa þeir sem lokið hafa þeirri menntun réttindi til að panta rannsóknir, greina og meðhöndla ákveðna sjúkdóma og að ávísa ákveðnum lyfjum. Þá er Helga Sæunn sérfræðingur í heilsugæslu-hjúkrun en hún starfar nú á heilsugæslu á

höfuðborgarsvæðinu. „Það sem mér þykir miður er að ég hef hvorki sérstök réttindi né hærri laun sem sérfræðingur. Það er von mín og trú að hjúkrunarfræðingar muni öðlast réttindi til að taka að sér fleiri verkefni og að sérfræðingahlutverkið verði metið til réttinda og launa,“ segir Helga Sæunn. Það er ákveðin viðhorfsbreyting og ábyrgð hjúkrunarfræðinga hefur aukist. „Við hjúkrunarfræðingar höfum mest um það að segja sjálfir hvernig fagið þróast. Ef viljinn er fyrir hendi þá munu verða breytingar.“

Fjölmenningarleg hjúkrun í Kaliforníu

„Þegar ég innritaði mig í hjúkrunarfræði í Háskóla Íslands hvarflaði ekki að mér að ég myndi starfa í Kaliforníu mestan hluta starfsferils míns,“ segir Sigríður Tryggvadóttir Huff. Hún kynntist bandarískum manni og þau ákváðu að hefja búskap þar, og síðan eru liðin 24 ár.

Það gekk vel að fá starfsleyfi í Bandaríkjunum að sögn Sigríðar, en til að fá leyfi til að starfa sem hjúkrunarfræðingur verða allir að þreyta þar til gert próf. Meðan á undirbúningnum stóð skráði Sigríður sig sem sjálfbóðaliði þar sem hún fékk þjálfun í tilfinningalegum og andlegum stuðningi fyrir dauðvona sjúklinga og fjölskyldur þeirra. „Þetta var eitthvað sem mig hefur alltaf langað til að gera,“ segir Sigríður en hún fékk síðan starf á „Community Hospital of the Monterey“ og hefur starfað þar óslitið síðan. „Helsti munurinn var fjölmennings-samfélagið þar ytra. Ég þurfti að laga mig að ólíkum væntingum og viðbrögðum sjúklinga.“

Þá eru kröfur gerðar til hjúkrunarfræðinga um að endurmennta sig og verða allir að skila inn ákveðnum lágmarkseiningum á tveggja ára fresti til að fá endurnýjað hjúkrunarleyfi. „Ég hef notfært mér þetta til að efla mig í starfi en það eru miklir möguleikar í boði sem falla undir endurmenntun, meðal annars jóga, hugleiðsla og nudd,“ segir Sigríður. Að sögn hennar hefur starfið verið mjög ánægjulegt, aðstæður eru góðar og kjörin mjög góð.

Alla tíð haldið tryggð við barna- og unglingageðdeild

Linda Kristmundsdóttir hefur haldið tryggð við barna- og unglingageðdeild Landspítala (BUGL) alla tíð en hún hóf störf þar strax eftir útskrift. Á þeim tíma voru fáir hjúkrunarfræðingar starfandi á BUGL

en þeim hefur fjölgað verulega síðan. Hún vann á fullorðinsgeðdeild í nokkur ár en að sögn Lindu var sú reynsla dýrmætt veganesti fyrir framtíðina. Hún hóf meistaranám í geðhjúkrun með áherslu á geðhjúkrun barna og unglinga við Madison-háskóla í Wisconsin í Bandaríkjunum. Þegar heim kom hóf hún aftur störf á BUGL. „Ég vann á göngudeildinni með fjölbreyttum hópi fagstétta og það var lærdómsrík og góð reynsla.“ Árið 2002 var hún ráðin deildarstjóri á göngudeild BUGL en með fram deildarstjórastarfinu stundaði hún meistaranám í mannauðsstjórnun við Viðskipta- og hagfræðideild HÍ. „Þrátt fyrir að

deildarstjórastarfið sé skemmtilegt er líka nauðsynlegt fyrir mig að fylgjast með í klíník. Ég hef gert það með því að taka þátt í bráðabjónustu á BUGL,“ segir Linda, en hún lauk nýlega meðferðarþjálfun í EMDR-áfallastreitumeðferð. „Það er ekki auðvelt að vera geðhjúkrunarfræðingur á BUGL en börn og unglingar eru frábært fólk. Samstarfsmenn mínir eru líka frábærir fagmenn, vel menntaðir og vel þjálfaðir í ýmsum tegundum meðferðar. Það skiptir öllu máli og gerir mitt starf auðveldara og árangursríkara.“

Mikil tækifæri í hjúkrun innan heilsugæslunnar

Sigrún Kristín Barkardóttir hóf störf á kvenlækningadeildinni eftir útskrift og sinnti þar konum með krabbamein. „Eftir það vissi ég að minn staður væri í forvörnum og heilsuvernd,“ segir hún. Sigrún

Kristín fór í meistaranám í heilsugæsluhjúkrun við University of Minnesota og útskrifaðist þaðan 1998. Þá hefur hún verið stundakennari við Háskóla Íslands frá 1998 og sérkennari í verklegu námi í heilsugæslu. Í framhaldi hóf hún störf hjá Heilsugæslunni, fyrst sem skólahjúkrunarfræðingur og í ung- og smábarnavernd, en árið 2005 varð hún yfirhjúkrunarfræðingur á nýrri heilsugæslustöð í Glæsibæ. „Ég ákvað að prófa að vinna innan einkageirans í tvö ár við heilsuvernd innan fyrirtækja og fékk þar aðra sýn á heilsuvernd. Ég er sjálf mikið fyrir heilsuefningu, hleyp og syndi, og hjóla daglega í og úr vinnu og hef

gert það undanfarin tíu ár,“ segir Sigrún Kristín, en ásamt vinnu er hún í diplómanámi í opinberri stjórnsýslu. „Ég hef tekið mikinn þátt í félagsstörfum. Ég var í fagdeild skólahjúkrunarfræðinga á grasrótartímum þeirra rétt fyrir aldamót. Þar lögðum við grunn að því sem skólaheilsugæslan er í dag. Mér finnst hjúkrun vera gífurlega mikilvægt, skemmtilegt og gefandi starf, og ég er alltaf að sjá það betur og betur hve mikils virði hjúkrun og hjúkrunarfræðingar eru.“